

Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Perfformiad a Throsolwg held at Council Chamber, County Hall, The Rhadyr
USK on Dydd Mawrth, 8fed Hydref, 2024 at 10.00 am

Councillors Present

County Councillor Alistair Neill, (Chairman)
County Councillor Rachel Buckler, (Vice
Chairman)

County Councillors: Jill Bond, John Crook,
Steven Garratt, Meirion Howells, Paul Pavia,
Peter Strong, Ann Webb, Simon Howarth,
Penny Jones, Maureen Powell, Sue Riley,
Jackie Strong and Ian Chandler

Also in attendance County Councillors:

APOLOGIES: Councillors

Officers in Attendance

Jane Rodgers, Pennaeth Gwasanaethau Plant
Diane Corrister, Rheolwr Gwasanaeth Diogelwch a
Sicrwydd Ansawdd
Jess Scarisbrick, Safeguarding and Early Help
Service Manager
Jenny Jenkins, Head of Adult Services

1. Ymddiheuriadau am absenoldeb

Nid oedd unrhyw Ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. Datganiadau o Fuddiant

Nid oedd unrhyw Ddatganiadau o Fuddiant.

3. Datblygu Polisi Lleoliadau Plant

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Ian Chandler a Jane Rodgers yr adroddiad ac ateb cwestiynau'r Aelodau gyda Diane Corrister.

Cwestiynau allweddol gan Aelodau:

- Gofynnodd Aelod am y broses ymgynghori cyhoeddus mewn perthynas â lleoliadau ar gyfer cartrefi gofal preswyl a gofynnodd am sicrwydd bod diwydrwydd dyladwy yn cael ei weithredu. Eglurodd yr Aelod Cabinet, er nad oes ymgynghoriad cyhoeddus ar gaffael eiddo penodol, ond ymgynghorir ag Aelodau etholedig lleol. Unwaith y bydd eiddo wedi'i gaffael, cynhelir sesiynau ymgysylltu â chymdogion agos i sicrhau perthynas dda.
- Codwyd yr oedi o ran datblygu lleoliadau preswyl i blant, gyda'r Aelodau'n gofyn a oedd unrhyw obaith o ddod â'r dyddiadau cwblhau ymlaen. Eglurodd swyddogion, er y bu oedi, y bydd yr eiddo'n barod erbyn eu dyddiadau cau priodol. Mae'r gwaith pontio ar gyfer llety â chymorth eisoes wedi dechrau.
- Codwyd y ddibyniaeth ar grantiau, gyda'r Aelodau'n holi am yr effaith posib pe na bai grant yn cael ei gymeradwyo. Eglurodd Swyddogion fod yr arian ar gyfer tîm technegol Caerffili eisoes wedi'i gynnwys yn y grant gwreiddiol, ac felly ni fydd unrhyw effaith

andwyol os na chaiff y grant newydd ei gymeradwyo. Eir ar drywydd grantiau ar gyfer pryniannau cyfalaf, ond nid yw refeniw yn dibynnu ar grantiau. Gall prosiectau yn y dyfodol gynnwys benthyca darbodus os nad oes grantiau ar gael.

- Gofynnwyd cwestiynau am y strwythur ar gyfer prynu eiddo. Eglurwyd y meini prawf ar gyfer prynu eiddo, gan gynnwys gofynion ffisegol ac ystyriaethau lleoliad, a phwysleisiwyd gwerth am arian mewn achosion busnes.
- Holodd yr Aelodau ynghylch trosglwyddo risgiau o ddarpariaeth er-elw i ddarpariaeth fewnol. Eglurodd Swyddogion fod risgiau pontio yn cynnwys recriwtio gweithlu a heriau sefydlu timau preswyl mewnol. Mae partneriaethau gyda darparwyr profiadol a chydweithwyr rhanbarthol yn helpu i liniaru'r risgiau hyn.
- Codwyd y fentoriaeth ar gyfer y rhai sy'n gadael gofal, gyda'r Aelodau'n cefnogi'n gryf yr angen am gefnogaeth barhaus. Eglurodd Swyddogion fod mentoriaeth ar gyfer y rhai sy'n gadael gofal yn cael ei darparu trwy gynorthwyyr personol a grwpiau cymorth cymheiriaid. Gwneir ymdrechion i integreiddio pobl ifanc i'w cymunedau.
- Gofynnwyd pa rôl a phwerau sydd gan y Cyngor pe bai darparwr preifat yn agor cartref yn rhywle y byddem yn ei ystyried yn amhriodol. Ymatebodd Swyddogion mai ychydig o reolaeth sydd gan y Cyngor dros hynny, gyda'r broses gofrestru a gynhaliwyd gan Arolygiaeth Gofal Cymru, sydd â'u rheoliadau a'u gofynion eu hunain.
- Roedd cwestiynau am yr elfennau technegol sydd eu hangen ar gyfer datblygu lleoliadau gofal preswyl mewnol a risgiau recriwtio gweithlu. Eglurodd Swyddogion fod recriwtio gweithlu yn heriol, ond nod y Cyngor yw denu gweithwyr trwy bwyntiau gwerthu unigryw a thelerau ac amodau da.
- Gofynnwyd am eglurder ynghylch y farchnad ranbarthol ddi-elw a holodd yr Aelodau ynghylch y cyfleoedd ar gyfer partneriaethau posibl yn y dyfodol. Esboniodd Swyddogion fod yr awydd i ddarparwyr di-elw ehangu yn gyfyngedig, ond mae ymdrechion yn parhau i adeiladu partneriaethau.
- Gofynnodd Aelod am sicrwydd nad ydym yn ystyried dod â phobl ifanc yn ôl i'r sir sydd mewn lleoliadau sefydlog a llwyddiannus mewn mannau eraill. Eglurodd Swyddogion fod pob achos yn cael ei ystyried yn unigol, a bod buddiannau hirdymor gorau'r person ifanc yn cael eu blaenoriaethu. Efallai na fydd rhai plant ag anghenion cymhleth yn cael eu dwyn yn ôl.
- Gofynnwyd cwestiwn am gapasiti ychwanegol oedd yn cael ei gynnwys yn yr achos busnes gwreiddiol. Eglurodd Swyddogion fod costau ychwanegol rheolwr gwasanaeth wedi'u cynnwys yn y ddau achos busnes cyntaf fel rhan o'r gost refeniw barhaus.
- Gofynnodd yr Aelodau faint o fewnbwn y mae pobl ifanc wedi'i gael yn natblygiad yr eiddo, a beth yw'r datblygiad gyrfa posibl i weithwyr yn y gwasanaeth newydd. Eglurodd Swyddogion fod pobl ifanc wedi bod yn ymwneud â recriwtio ac ymweld ag eiddo, tra bod gofal preswyl yn bwynt mynediad gwych ar gyfer gyrfaedd mewn gwaith cymdeithasol, ac mae gan Sir Fynwy hanes o dyfu ei thalent ei hun.

Crynodeb y Cadeirydd:

Diolchodd y Cadeirydd, ar ran yr Aelodau, i bob Aelod o staff ar draws y maes gofal cymdeithasol Oedolion a Phlant yn ei gyfanrwydd, gan bwysleisio bod yr Aelodau'n ymwybodol o'r ffaith bod yr

adroddiadau hyn yn ymwneud â phobl unigol a'r gwaith a'r ymdrechion gwych a wneir gan bawb. y staff. Cymeradwywyd yr adroddiad.

4. Adroddiad Monitro Blynyddol y Prif Swyddog, Gofal Cymdeithasol

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Ian Chandler a Jane Rodgers yr adroddiad. Atebodd Jane Rodgers gwestiynau'r Aelodau gyda Jenny Jenkins.

Cwestiynau allweddol gan Aelodau:

- Cwestiynwyd y rhesymeg dros y cynnydd sylweddol mewn pwysau a niferoedd sydd angen gwasanaethau yn Sir Fynwy, yn benodol, sut mae'r tîm yn ymdopi â'r galw cynyddol am wasanaethau. Eglurodd y Prif Swyddog fod y pwysau i'w deimlo ar draws y gwasanaeth, gyda'r cynnydd mwyaf nodedig wrth ddrws ffrynt y gwasanaethau plant. Ymhlith y ffactorau mae effaith hirdymor Covid ar ddatblygiad plant a gweithrediad teuluol, pwysau o fewn sefydliadau partner, a materion cymdeithasol fel yr argyfwng costau byw. Mae dadansoddiad plymio dwfn yn cael ei gynnal i ddeall a mynd i'r afael â'r pwysau hyn – **CAM GWEITHREDU (i ddarparu'r dadansoddiad plymio dwfn hwn i'r Pwyllgor unwaith y bydd yn barod)**
- O ran datgomisiynu Budden Crescent, a yw'r Cyngor wedi cyflawni lefel gyfatebol o foddhad gwasanaeth ar ôl y datgomisiynu, gydag Aelodau'n gofyn pa gynnydd sydd wedi'i wneud i wella'r cynnig i'r rhai ag anghenion cymhleth. Cydnabu'r swyddogion, er bod datgomisiynu Budden Crescent yn anodd, mae'r cynnig seibiant presennol yn cynnwys taliadau uniongyrchol, gofalyr bywydau a rennir, a phrynu yn y fan a'r lle, nad ydynt wedi arwain at effeithiau negyddol cyffredinol. Fodd bynnag, mae angen gwella opsiynau ar gyfer pobl ag anghenion mwy cymhleth o hyd.
- Mewn perthynas â gofalyr maeth, gofynnwyd a fyddai cynyddu ein cynnig i ofalyr maeth yn arwain at arbedion drwy recriwtio mwy o ofalyr maeth a lleihau dibyniaeth ar asiantaethau maethu annibynnol. Trafododd Swyddogion yr her o gydbwysu cymhellion ariannol â chymorth ymarferol ac emosiynol. Er y gallai cynyddu cynigion ariannol helpu, gallai arwain at gylch cystadleuol gydag asiantaethau annibynnol. Maen nhw'n ystyried adolygu'r cynnig ariannol er mwyn canfod balans.
- Gofynnodd yr Aelodau sut y gallant rannu newyddion da a chyflawniadau'r tîm gofal cymdeithasol yn gyhoeddus â'r cyhoedd mewn modd sensitif. Amlygodd y drafodaeth bwysigrwydd cynnwys timau cyfathrebu i rannu newyddion cadarnhaol a chyflawniadau'r tîm gofal cymdeithasol gyda'r cyhoedd.
- Codwyd a oes digon o adnoddau i gyflawni'r camau blaenoriaeth uchelgeisiol ac a ydym yn gweithio'n agos gyda'r bwrdd iechyd i leihau'r angen am adnoddau. Eglurodd swyddogion, er bod angen mwy o adnoddau bob amser, eu bod yn gweithio gyda'r hyn sydd ganddynt.
- Gofynnodd yr Aelodau a fyddai modd cael mwy o fanylion am yr oddeutu 20% sy'n anghytuno â'r cwestiynau yn yr holiadur – **CAM GWEITHREDU (Prif Swyddog i goladu canlyniadau a cheisio cael mwy o fanylion)**
- Gofynnodd Aelod a oedd effaith ariannol andwyol ar ofalyr maeth yn cael ei gynnwys mewn ymateb Swyddogion y byddai hynny'n cael ei ystyried fel rhan o'r hyn sy'n cael ei gynnig.
- Gofynnwyd i Swyddogion beth sydd wedi bod yn gweithio'n arbennig o dda a beth sydd wedi bod yn peri pryder. Ymatebasant fod Ailalluogi a'r ymarferwyr rhyfeddol sy'n gweithio gyda theluoedd mewn angen yn feysydd sydd wedi gweithio'n dda, tra bod gweithredu goruchwyliaeth a rheolaethau ar lefel gwasanaeth cyfan wedi rhoi

gwybodaeth werthfawr i angen, galw ac arfer, gan alluogi cymorth wedi'i deilwra i'r gweithlu. At hynny, mae datblygu modiwl hyfforddi i gefnogi gweithwyr cymdeithasol i gael sgysiau cymhleth am daliadau gofal a sefyllfaoedd ariannol wedi bod yn effeithiol. Mae pryderon penodol yn cynnwys y galw cynyddol yn niferoedd a chymhlethdod yr achosion, y ddemograffeg sy'n heneiddio, a'r angen i wneud mwy i gefnogi gofalwyr di-dâl.

- Gofynnodd Aelod am gyflwr presennol rhestrau aros a gwelyau ailalluogi ym Mharc Hafren. Eglurodd Swyddogion fod cynnydd sylweddol wedi'i wneud o ran lleihau rhestrau aros, gyda'r ffocws ar gryfhau'r ymateb drws ffrynt i osgoi rhoi pobl ar restrau aros. Yn ogystal, mae 'cyllid cyflymach pellach' yn cael ei ddefnyddio i ychwanegu adnoddau ychwanegol at y drws ffrynt, fel rhan o brosiect ehangach ar y llwybr trawsnewid ailalluogi.
- O ran anabledd dysgu, gofynnodd yr Aelodau am yr adroddiad datrysiadau ymarfer a'r amserlenni dan sylw. Eglurwyd y cytunwyd ar yr adroddiad 15 mis yn ôl ond bu oedi wrth ei weithredu. Mae canolfan Overmonnow bellach wedi'i chwblhau ac yn cael ei dodrefnu ar hyn o bryd ond mae'r ganolfan yn Theatr Melville wedi bod yn fwy cymhleth i'w chyflwyno ond mae amserlen bellach ar gyfer ei chwblhau.
- Ynglŷn â gwasanaethwyr plant, gofynnodd Aelod faint o risg sy'n dal i gael ei ddal gyda phartneriaid a beth yw'r effaith arnynt. Ymatebodd swyddogion, er gwaethaf ehangu gwasanaethau cymorth i deuluoedd, fod lefelau uchel o risg o hyd. Mae gwasanaethau cymorth dwys a threfniadau monitro yn eu lle i reoli'r sefyllfaoedd hyn. Wrth ymdrin ag achosion risg uchel, mae grŵp craidd tynn o bartneriaid yn cydweithio, gyda'r asiantaeth arweiniol yn sicrhau diogelwch a lles y plentyn.
- Gofynnodd yr Aelodau sut mae cartref gofal Parc Severn View erbyn hyn ac a oes cynlluniau i agor cartrefi tebyg. Eglurodd Swyddogion fod y trawsnewid i Gartref Gofal Parc Hafren yn llwyddiannus, gyda gwaith helaeth wedi'i wneud i ymgysgu preswylwyr â'r amgylchedd newydd a chaniatáu iddynt ddewis eu hystafelloedd. Mae'r adborth gan staff wedi bod yn gadarnhaol, gan nodi pa mor esmwyth aeth y trosglwyddo a pha mor gyflym y gwnaeth pawb addasu. Does dim cynlluniau i agor dim byd tebyg yn y tymor byr.
- Gofynnodd yr Aelodau am niferoedd y llwyth achosion ym maes gofal Plant, a nifer y gweithwyr gofal cymdeithasol newydd gymhwyso – **CAM GWEITHREDU (i ddarparu'r ffigurau)**
- Eglurodd y Prif Swyddog y gwahaniaeth yn ffigurau gweithwyr CALI yn yr adroddiad: cyfanswm o 600 yn y gweithlu a 471 mewn Gofal Cymdeithasol i Oedolion.
- Nododd y Cadeirydd yr anghysondeb rhwng Disgwyliad Oes a Disgwyliad Oes Iach, gan gynnig bod cyfarfod yn y dyfodol yn canolbwyntio ar beth arall y gellir ei wneud i feithrin ataliaeth a gwydnwch – **CAM GWEITHREDU (I raglennu yn FWP)**

Crynodeb y Cadeirydd:

Diolchodd y Cadeirydd i'r Prif Swyddog am yr adroddiad ac anogodd y trigolion i'w ddarllen er mwyn gwerthfawrogi gwaith y tîm ac i ddeall i ble mae'r rhan fwyaf o wariant y Cyngor yn cael ei wario. Cymeradwywyd yr adroddiad.

5. Adroddiad Blynyddol Diogelu

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Ian Chandler a Jane Rodgers yr adroddiad ac ateb cwestiynau'r Aelodau gyda Diane Corriester.

Cwestiynau allweddol gan yr Aelodau:

- Holwyd am ffynhonnell y diffiniad 'sut mae da yn edrych' a sut mae'n cael ei bennu. Eglurodd Swyddogion fod y diffiniad yn dod o amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys deddfwriaeth, polisi diogelu corfforaethol, a phrofiad o weithio ar lefel awdurdod cyfan. Mae'r dull congrfffaen wedi'i ddatblygu dros nifer o flynyddoedd ac mae'n cael ei lywio gan offer a ddefnyddiwyd yn y gorffennol ynghylch byrddau diogelu effeithiol.
- Gofynnodd yr Aelodau pa mor ddibynnol ydym ar hyfforddiant ar gyfer ysgogi gwelliant, a phryd y bydd hyfforddiant Thinqi yn ei le. Eglurwyd bod y newid i'r safonau cenedlaethol newydd ar gyfer diogelu yn parhau. Mae Thinqi wedi'i weithredu o fewn gofal cymdeithasol ers dros flwyddyn ac ar draws y Cyngor. Disgwylir i'r gweithrediad llawn, gan gynnwys modiwlau diogelu, gael ei gwblhau ymhen chwe mis.
- Cwestiynwyd sut mae'r Cyngor yn cefnogi datblygiad dealltwriaeth a sgiliau rhieni ynghylch gwahanol effeithiau. Esboniodd Swyddogion fod ystod o wasanaethau o atal i ddarpariaethau dwys wedi'u hanelu at gefnogi teuluoedd a rhieni. Mae Adeiladu Teuluoedd Cryfach a gwasanaethau eraill yn gweithio i gyflawni canlyniadau diogelu da i blant trwy gefnogi rhieni.
- A oes unrhyw welliannau sy'n ymwneud â mynd i'r afael â materion dryslyd neu gyfeiliornus eithafol mewn ysgolion. Mae cais ar y cyd wedi'i gyflwyno am grant i fynd i'r afael â chasineb at fenywod a thrais mewn perthynas mewn ysgolion. Bydd y prosiect peilot hwn yn cynnwys gofal cymdeithasol ac addysg yn gweithio'n uniongyrchol mewn ysgolion.
- Gofynnwyd sut mae'r Prif Swyddog yn teimlo am gyflawni ei chynllun gweithredu, o ystyried bod llawer o gamau gweithredu wedi'u nodi fel rhai parhaus neu oren. Mae'r camau gweithredu a nodir fel oren yn cael eu dwyn ymlaen i'r flwyddyn gyfredol. Ymdrechion ar draws yr Awdurdod cyfan yw'r gweithgareddau, nid gofal cymdeithasol yn unig, a gweithir arnynt yn barhaus.
- Holodd yr Aelodau ynghylch lefel y cymorth sydd ar gael ar gyfer pryderon diogelu oedolion, yn enwedig ar gyfer gweithwyr gofal cartref a allai wynebu cwynion neu gyhuddiadau. Eglurwyd bod y broses ar gyfer pryderon proffesiynol yn cynnwys panel aml-asiantaeth sy'n sicrhau lles a lles y staff dan sylw. Mae strwythurau cymorth ar waith i gynnig cymorth, gan gynnwys cymorth iechyd meddwl a lles emosiynol.
- Mynegodd y Cadeirydd bryderon ynghylch hunan-asesu fel dull o fesur perfformiad gwasanaethau, cwestiynu amllder yr arolygiadau a gynhelir, ac ategodd yr awgrym o ddod ag awdurdodau eraill i mewn i roi eu barn ac i rannu gwersi a ddysgwyd. Eglurwyd nad oes adroddiad rheoleiddio penodol ar gyfer diogelu ar draws yr Awdurdod cyfan, ond caiff ei asesu yn ystod arolygiadau eraill. Roedd yr arolygiad diweddaraf ym mis Chwefror 2024 yn awgrymu trefniadau diogelu cryf ar draws y Cyngor.

Crynodeb y Cadeirydd:

Ar ran y Pwyllgor, roedd y Cadeirydd yn dymuno cyfleu gwerthfawrogiad enfawr y Pwyllgor i'r holl staff unwaith eto. Cymeradwywyd yr adroddiad.

6. Cyfarfod nesaf: 15fed Hydref am 2:00pm

The meeting ended at **12.48 pm**

